

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bf.II.23/2017/7.sz.

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2016. február 27. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

végzést:

Az életveszélyt okozó testi sértés büntettének kísérlete miatt ellen indult büntetőügyben a Debreceni Törvényszék 2016. december 5. napján kihirdetett 26.B.389/2016/17.számú ítéletét helybenhagyja azzal, hogy a szabadságvesztés tartamába beszámítja a házi őrizetben töltött időt is.

I n d o k o l á s

A Debreceni Törvényszék vádlottat 2 rb. testi sértés büntettének kísérlete [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban Btk.) 164. § (1) bekezdés, (8) bekezdés I. fordulat) miatt halmazati büntetésül 3 év 4 hónap szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani és megállapította, hogy a vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A szabadságvesztés tartamába beszámította a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött teljes időt. Az eljárás során lefoglalt pillangó kést elkobozta, rendelkezett más bűnjelekről és kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült bűnügyi költség viselésére.

Az ítélet ellen két irányban jelentettek be fellebbezést.

Az ügyész a vádlott terhére, a börtönbüntetés és a közügyektől eltiltás mellékbüntetés súlyosítása érdekében terjesztett elő jogorvoslatot. Indokai szerint az elsőfokú bíróság tévesen tért el a büntetési tétel középértékétől és súlyosító körülményeknek nem tulajdonított megfelelő nyomatékot, így a vádlottal szemben eltúlzottan enyhe büntetést szabott ki, melynek lényeges súlyosítása indokolt.

A vádlott és a védő téves minősítés miatt és a büntetés enyhítése érdekében éltek perorvoslattal.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.7/2017/10/1-II. számú átiratában - és képviselője a másodfokú nyilvános ülésen - az ügyési fellebbezést fenntartva az elsőfokú ítélet részben megváltoztatását, a büntetés súlyosítását, egyéb részekben az előzetes fogvatartás, illetve házi őrizet beszámításának pontosításával a támadott határozat helybenhagyását indítványozta.

A nyilvános ülésen a védő az enyhébb minősítés megállapítását és a büntetés enyhítését célzó fellebbezését szintén fenntartotta. Álláspontja szerint Tóth István sérelmére elkövetett cselekmény a

Btk. 164. § (1) bekezdése és a (3) bekezdése szerint súlyos testi sértés büntettének, sérelmére megvalósított cselekmény pedig a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő könnyű testi sértés vétségének minősül. Az enyhébb minősítésre tekintettel a büntetés lényeges enyhítését tartotta indokoltnak.

A vádlott felszólalásában megbánását hangoztatta.

A fellebbezések nem alaposak.

A bejelentett perorvoslatok folytán az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást a Be. 348. § (1) bekezdése alapján teljes terjedelemben felülbírált. A törvényben előírt teljes revízió keretében a fellebbezések okára és céljára tekintet nélkül bírálta felül a tényállás megalapozottságát, a bűnösség megállapítását, a bűncselekmények minősítését és a büntetés kiszabását is.

A felülbírálat során megállapította, hogy a törvényszék a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok megtartásával folytatta le. Nem vétett sem feltétlen, sem olyan jellegű relatív perjogi hibát, amely a bizonyítás törvényességét érintené, vagy az érdemi felülbírálatot kizárná. Annyiban viszont eltért a perrendi szabályoktól, hogy a Be. 262. § (1) bekezdésében írtakat elmulasztva nem kézbesítette ügydöntő határozatát sértetteknek. Az ügydöntő határozat kézbesítése kötelező a sértett részére, ennek hiányában megfelelően jogait nem tudja gyakorolni. A sértettek oltalma, perbeli jogainak garantálása fontos büntetőeljárás érdeke, melyre az eljárás során folyamatosan figyelemmel kell lenni.

Az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett és alapvetően megalapozott tényállást állapított meg, mely csak a vádlott egészségi állapotát illetően volt hiányos (Be. 351. § (2) bekezdés b) pont). A megalapozatlanság csak részleges és kevésbé súlyos, a másodfokú eljárásban az iratok tartalma alapján kiküszöbölhető volt.

Az ítéletábra a tényállást a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontjában írt jogkörében a következők szerint egészíti ki.

- A vádlott évek óta cukorbeteg, valamint magas vérnyomás és idült ischaemiás szívbetegségben szenved (elsőfokú bírósági iratok 12. számú irat, nyomozási irat 463-465.lap).

A kiegészítéssel a tényállás teljes mértékben megalapozottá vált és a Be. 352. § (2) bekezdés értelmében a másodfokú ítélezés alapját képezte.

A tényállás megalapozottságát a törvény pozitív formában nem határozza meg, arra a megalapozatlansági hibákból, azaz elsősorban negatív oldalról lehet következtetést vonni. Jelen esetben azonban rögzíthető, hogy a bíróság vádlott egészségi állapotát kivéve eleget téve a valóságnak megfelelő tényállás megállapítására vonatkozó kötelezettségének teljes körűen,

hiánymentesen és a vizsgált bünygyi iratok tartalmának megfelelően állapította meg a releváns főtényeket, és az azokat összekötő, az ítéletet közérthetővé, áttekinthetővé tevő részlettenyeket, ezáltal a tényállás érdemi részének megalapozottsága kétségbe nem vonható, de arra valójában a fellebbezők sem hivatkoztak érdemben.

A törvényszék számba vette a vádlott védekezését, sértettek döntően egybevágó, egységes tanúvallomását, a cselekményt észlelő pultos tanúvallomását, más releváns tanúvallomásokat, a helyszín adatait, a lefoglalt tárgyi bizonyítási eszközt, valamint a sértetti sérüléseket leíró orvosszakértői véleményeket és a vádlott elmeállapotáról készített elmeorvosszakértői véleményt. E bizonyítékok egyenként és összességében történő értékelése után állapította meg hibamentesen a tényállást. Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségét is teljesítette, melyben foglaltakkal a másodfokú bíróság egyetértett. Az elsőfokú bíróság által vizsgált bizonyítékok tükrében a más általi, vagy más módon történő elkövetés kizárható.

Az elsőfokú bíróság, figyelemmel büntethetőségi akadály hiányára is, okszerűen vont következtetést a vádlott bűnösségére, és a cselekmények minősítése is megfelel az anyagi jognak. A törvényszék a Kúria 3/2013. Büntető jogegységi határozatban meghatározott szempontokat alapvetően helyesen vette figyelembe. Utalni kell azonban rá, hogy a vádlott ittassága miatt az alanyi oldal önhibából eredően nem volt teljes, ezért a III. BED. iránymutatásainak megfelelően a vádlott elkövetéskor aktuális tudattartalmára, ezáltal szándékára a tárgyi tényezők alapján lehet megalapozottan következtetést vonni.

sértettnél a vádlott közepes-nagy erővel szúrt hátulról vesetájra, életveszélyes eredmény azonban nem következett be. E sértettnél az emberölés büntette kísérletének, az életveszélyt okozó testi sértés büntette kísérletének és a súlyos testi sértés büntettének elhatárolása jelentette az elsődleges anyagi jogi problémát. Az elsőfokú bíróság - figyelemmel a tárgyi tényezőkre - helyesen foglalt állást, hogy a vádlott a testi épség megsértése kapcsán egyenes, az életveszélyes eredmény vonatkozásában pedig eshetőleges szándékkal vitte véghez az elkövetési magatartást. A vádlott bár ölésre alkalmas, de nem kirívó méretű késsel, csak egy ízben szúrt a hát alsó részére. A törzs ugyan életfontosságú szerveket tartalmaz, de a testüreg nem nyílt meg, életveszélyes állapot nem alakult ki a sértettnél, ezért okszerűen nem vonható következtetés a vádlott eshetőleges ölési szándékára. Ellenben a tárgyi tényezők alapján biztonsággal rögzíthető az elkövetési eszköz, mód és a támadott testtájék kapcsán az eshetőleges szándék az életveszélyes eredmény tekintetében. A másodfokú bíróság nem osztotta a védelmi érveket, hogy a vádlott cselekménye súlyos testi sértés büntettének minősül. Ilyen jellegű elkövetési magatartást ugyanis életveszélyt okozó testi sértés büntettének kísérleteként kell minősíteni. A kísérlet befejezett és relatíve távoli.

sérelmére elkövetett cselekmény minősítése is törvényes. Életveszélyes eredmény e sértettnél sem következett be, a szúrás szív táji jellegére figyelemmel azonban gondos vizsgálatot igényelt, hogy nem állapítható-e meg a vádlott terhére az eshetőleges ölési szándék. A szív táji szúrást az általános életpaszttalat, a természetes szemlélet ölési cselekménynek tekinti, emellett a használt eszköz, a kitartó szándék felveti a súlyosabb minősítés lehetőségét. A szúrás ereje azonban nem volt jelentős,

csak egy sérülést okozott a vádlott a késsel, mindössze 2 cm mély szúrást létrehozva, mely a mellüreget nem nyitotta meg. A sérülés jelentéktelen volt, 8 napon belül gyógyult. E tényezőket mérlegre téve a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság helyesen minősítette a vádlott e sértett sérelmére megvalósított cselekményét is életveszélyt okozó testi sértés büntettének kísérleteként, mely kísérlet befejezett és igen távoli. Kétségtelen, hogy minősítési határesetről van szó, de egyértelműen, kétségtelenül nem vonható következtetés a vádlott ölési szándékára, ezért a másodfokú bíróság a vád és az elsőfokú bíróság jogi álláspontját osztva, lényegében a favor defensionis (a vádlottnak nyújtott kedvezmény elvét) is követve, a vádlott javára döntve nem látta szükségesnek a minősítés terhes megváltoztatását.

A minősítést érintő indokolás kapcsán az ítélet tábla megjegyzi, hogy alapvetően egyetértett az elsőbírósági érvekkel, ugyanakkor hiányosság, hogy a bíróság nem foglalkozott az ölési szándék megállapíthatóságával, holott a történeti tényállás tükrében az semmiképp sem volt mellőzhető. A jogos védelmi helyzettel ugyanakkor szükségtelen volt foglalkozni (ítélet 11. oldal 3. bekezdés), mert az irányadó tényállás tükrében szóba sem kerülhet a büntethetőségi akadály, és arra, amint az elsőfokú bíróság is említette, hivatkozás sem történt a perben.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket helyesen feltárta és azoknak megfelelő nyomatékot tulajdonítva a vádlottal szemben a büntetési célok elérésére alkalmas, a bünteteskiszabási elveknek is megfelelő, tetтарыos büntetést szabott ki.

A Btk. 79. §-a szerint a büntetés célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el (egyéni és általános megelőzés). A Btk. 80. § (1) bekezdése szerint a büntetést e törvényben meghatározott keretek között, a céljának szem előtt tartásával úgy kell kiszabni, hogy igazodjon a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez, valamint az egyéb enyhítő és súlyosító körülményekhez. A büntetés kiszabása során igen hangsúlyos az egyéniesítés, valamint a szankciónak a tett arányához igazodása. A bünteteskiszabás során a büntetőjog általános elveire, és az Alaptörvényből fakadó alkotmányos követelményekre is figyelemmel kell lenni. „A büntetéssel történő jogkorlátozásnak meg kell felelnie az arányosságnak, a szükségszerűségnek és az ultima ratio elveinek” (1214/B/1990 AB határozat).

Az elsőfokú bíróság által az idősebb korú, korábban megfelelő életvitelű, büntetlen, súlyos betegségekben szenvedő vádlottal szemben szükséges mértékű, egyben elégséges büntetést szabott ki, mely megfelel az idézett elveknek és sem lényeges súlyosítása, sem lényeges enyhítése nem indokolt, a büntetés ugyanis nem tekinthető túl enyhének és túl szigorúnak sem, ezért a másodfokú bíróság a büntetést sérelmező ügyési és védelmi fellebbezéseket nem tartotta alaposnak.

Az ítélet egyéb, járulékos kérdésekben hozott rendelkezései is megfelelnek a törvénynek. Ugyanakkor szükséges volt a beszámítással kapcsolatos rendelkezés kiegészítése annyiban, hogy nem csak az előzetes fogvatartásnak minősülő őrizet, hanem külön a házi őrizet beszámítás is megjelölendő a határozat rendelkező részében. Az őrizet, mint előzetes fogvatartás beszámítását az

ítélet tartalmazta, külön azonban a házi őrizet beszámítását nem, ezért azt az ítéletbe kellett foglalni azzal, hogy a Btk. 92. § (3) bekezdés a) pontban írt beszámítási kulcs külön felhívása szükségtelen, mert a törvény kötelező rendelkezése értelmében egy nap börtönben végrehajtandó szabadságvesztésnek négy nap házi őrizetben töltött idő felel meg. Az őrizet és az előzetes letartóztatás - mint előzetes fogvatartás - beszámításánál sem tér ki a követett bírói gyakorlat szerint az ítélet arra, hogy egy nap szabadságvesztésnek egy nap előzetes fogvatartás felel meg, következésképp a törvény eltérést nem engedő szabályainak részletezése felesleges a rendelkező részben. A szabadságvesztés tartamának a beszámítást követő pontos meghatározása, a letöltendő rész kiszámítása büntetés-végrehajtási feladat és nem perbírói kompetencia, ezért megfelel a törvénynek a házi őrizetnél kizárólag a beszámítandó tartam meghatározása.

A kifejtettekre figyelemmel az ítélet tábla az elsőfokú ítéletet a beszámításra vonatkozó rendelkezés pontosításával a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Debrecen, 2017. február 27.

Dr. Háger Tamás sk. a tanács elnöke, Dr. Bakó József sk. előadó bíró, Dr. Kardos Dóra sk. bíró

Záradék: A Debreceni Törvényszék 26.B.389/2016/17.sz. ítélete a másodfokú határozat folytán a mai napon jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Debrecen, 2017. február 27.

Dr. Háger Tamás sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül
tisztviselő